

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

# **НАУКА МАЙБУТНЬОГО**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,  
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 1(11), 2023

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет  
Науково-методичною радою Мукачівського державного університету  
(Протокол №4 від 16.05.2023 р.)

**Головний редактор:**

**Гоблик Володимир Васильович** – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

**Заступник головного редактора:**

**Молнар Тетяна Іванівна** – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

**Відповідальний секретар: Мовчан К.М.**

Мукачівський державний університет

**РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

**Кабачій Василь Миколайович** – к. ф-м. н., доцент;

**Кобаль Василь Іванович** – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

**Козарь Оксана Петрівна** – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

**Корнієнко Інокентій Олексійович** – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

**Лужанська Тетяна Юріївна** – к. географічних наук, доцент;

**Малець Олександр Омелянович** – д-р. і. н., професор;

**Мілашовська Ольга Іванівна** – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

**Моргун Алла Володимирівна** – к. філол. н., декан гуманітарного факультету;

**Попович Наталія Михайлівна** – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

**Прокопович Лідія Сигізмундівна** – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

**Проскура Володимир Федорович** – д-р е. н., професор;

**Реслер Марина Василівна** – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

**Стегней Маріанна Іванівна** – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

**Теличко Наталія Вікторівна** – д-р. пед. н., професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

**Товканець Ганна Василівна** – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

**Фізеші Октавія Йосипівна** – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

**Черепаня Наталія Іванівна** – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

**Черничко Тетяна Вікторівна** – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

навколишнього світу, до самого себе тощо. У зв'язку з цим у процесі навчання іноземної мови спілкування можна розглядати в трьох аспектах:

- 1) як мету навчання;
- 2) як засіб досягнення цієї мети;
- 3) як загальнопедагогічну категорію, що забезпечує формування учня як особистості та члена суспільства [4, с. 39].

Саме з цих позицій ми виходимо, коли формулюємо зміст дебатів англійською мовою з орієнтацією на вибір професії учнів старшої школи на основі текстів професійного спрямування, як важливого засобу соціально-комунікативної взаємодії учнів старшої школи.

#### Список використаних джерел

1. Агафонова О. О. Інтерактивні форми і методи навчання на уроках / О. О. Агафонова // Англійська мова в школах України. – 2015. – № 8. – С. 120–128.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Редько В. Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: монографія / В. Редько. – К.: Генеза, 2012. – 224 с.
4. Richards and Jack C. Creating Effective Language Lessons / Jack C. Richards and David Bohlke. – Cambridge University Press. – 2011. – 134 p.

УДК 159.98-048.78:376.015.31-056.34-053.4/.5(045)

**Кас'яненко О. М.**

кандидат педагогічних наук, доцент  
Мукачівський державний університет

**Одошевська Є. С.**

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
спеціальність 016«Спеціальна освіта»  
Мукачівський державний університет

### ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ ДІАГНОСТИКО-КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ НЕЗНАЧНІ ВІДХИЛЕННЯМИ У ПСИХОФІЗИЧНОМУ РОЗВИТКУ

*У статті розглянуто особливості проведення діагностики та корегування індивідуальних особливостей психофізичного розвитку дитини. Розкрито зміст етапів педагогічного дослідження дитини та значення своєчасного виявлення відхилень від норми розвитку.*

**Ключові слова:** психолого-педагогічна діагностика, дитина старшого дошкільного віку, готовність до навчання у школи, особливості психофізичного розвитку, корекційно-розвиткова робота.

*The article deals the peculiarities of diagnosis and correction of individual characteristics of a child's psychophysical development. The content of the stages of the child's pedagogical examination and the importance of timely detection of deviations from the norm of development are revealed.*

**Key words:** *psychological-pedagogical diagnosis, a child of older preschool age, readiness to study at school, peculiarities of psychophysical development, corrective and developmental work*

Початковим етапом у корекційно-розвитковій роботі з дітьми що мають незначні відхилення у психофізичному розвитку є психолого-педагогічна діагностика, яка дасть можливість з'ясувати особливості та ступінь їх готовності до систематичного навчання, створить передумови більш успішної адаптації у новій для дитини соціальній ситуації – ситуації навчальної діяльності [3].

Проблема відбору дітей в школу вперше в педагогічній науці окреслена в роботі Я. А. Коменського «Велика дидактика», де він вказує на необхідність вивчення і розкриття здібностей ученика.

В 30-ті роки минулого століття А. Семенова вказувала на необхідність розробки тестів успішності для дошкільників, які готуються до школи: якщо дошкільний заклад повинен привити дитині певні навички та знання, то повинні бути засоби для обліку успішності засвоєння нею цих навичок та знань. Робота почала активно вестися педологією, проте була припинена, як така, що не відповідає соціалістичній дійсності [1].

На той час у зарубіжній психології широко розроблялися та запроваджувалися діагностичні батареї тестів, на основі яких майбутніх учнів розподіляли на потоки у відповідності до інтересів та схильностей.

У вітчизняній науці питання визначення змісту психолого-педагогічної діагностики готовності дитини до навчання знов стали активно підніматися у 80-ті роки минулого століття. Під час їх розробки дослідники спиралися на позицію Д. Ельконіна, який вказував на те, що зміст діагностичних програм для кожного вікового періоду повинен відображати рівень сформованості й прогноз подальшого розвитку провідного виду діяльності та рівень сформованості й прогноз розвитку основних новоутворень у розумовому та мотиваційному розвитку [2].

Тести шкільної готовності повинні фіксувати навчально-важливі якості свого роду симптомокомплекс, який повинен сформуватися у дошкільника напередодні шкільного навчання. Ядром цього симптомокомплексу є мотиви учіння, образне мислення, рівень узагальнень, здатність приймати навчальну задачу, графічні навички, довільність регуляції діяльності, певні знання [1, с.133].

Нині практика може користуватися великою кількістю діагностичних програм, які дозволяють комплексно оцінити готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі. До їх змісту входять як класичні зарубіжні та українські психодіагностичні методики, так сучасні, розроблені в рамках досліджень з даної проблеми. Використовуючи діагностичну програму для нашого дослідження, ми спиралися на концепцію Л. Виготського,

розроблену в рамках його педологічних досліджень. Л. Виготський виділяє шість етапів педологічного дослідження дитини:

1 етап – симптоматична діагностика, яка фіксує симптоми відхилення від норми;

2 етап – етіологічна діагностика, яка досліджує динамічний процес розвитку дитини, а саме симптомокомплекс і його розвиток;

3 етап – типологічна діагностика, яка досліджує та визначає тип розвитку і тип дитячої особистості;

4 етап – дослідження причин механізму симптомоутворення в його еволюції;

5 етап – розробка прогнозу, який відображає повноту і складність процесу розвитку дитини;

6 етап – медико-педагогічне призначення (конкретні корекційні заходи).

Зазначимо, що виділені Л. Виготським етапи повністю сприймаються, уточнюються і доповнюються сучасною корекційно-педагогічною діагностикою [4]. На основі цих теоретичних положень розробляються підходи до організації корекційно-педагогічної підтримки.

Аналіз наукових доробок з питань корекційно-розвиткової роботи з дошкільниками, показав, що в першу чергу повинні реалізовуватися такі її напрямки: характер взаємодії дитини з дорослим, предметно-розвивальне та оздоровлювальне середовище та організація систематичної і комплексної корекційно-педагогічної роботи з дитиною.

Дорослий повинен будувати свою взаємодію з дітьми, виходячи з наявних мотивів і потреб конкретного дошкільника, враховуючи його статусне положення в колективі однолітків, а також особливості психофізичного розвитку. Оскільки активність дитини з незначними психофізичними порушеннями може виявлятися на різних рівнях (від пасивності до гіперактивності), то педагог повинен сам її ініціювати та направляти.

Наявність адекватного й стимулюючого розвитку дитини предметно-розвивального та здоров'язбережувального середовища є умовою підвищення корекційного впливу, оскільки воно повинно будуватися з врахуванням інтересів і потреб дошкільника, його вікових та індивідуальних особливостей й завдань корекційно-виховного впливу. Зміст компонентів середовища повинен забезпечувати потреби актуального, найближчого та перспективного розвитку.

Корекційно-педагогічний вплив передбачає створення педагогічних умов, визначення змісту й методів навчання та виховання, які знаходять відбиток у індивідуальних програм розвитку (ІПР) дитини. Зміст будь-якої ІПР повинен вирішувати завдання охорони та зміцнення психофізичного здоров'я дитини, корегувати незначні відхилення у розвитку, забезпечувати соціалізацію. Орієнтиром для визначення змісту програм повинні бути показники вікової періодизації дітей з нормою розвитку і, в той же час, необхідно враховувати особливості відхилення від норми конкретної дитини. Наприклад, якщо у дошкільника є незначні емоційні розлади, то корекційний вплив повинен спрямовуватися на розширення навичок взаємодії з дорослим і дітьми; якщо

виявлена недостатність рухової сфери, то на розвиток координаційних здібностей та дрібної моторики; якщо у дитини діагностується гіперактивність, то на організацію її уваги тощо.

Зміст програм може розраховуватися як на всю групу дітей (цикл бесід, тренінг), так і на підгрупу (об'єднуємо дітей з однаковою проблемою розвитку) та може бути індивідуальним. У його реалізацій можуть брати участь як всі працівники закладу освіти (психолог, вихователь, логопед, музичний керівник та ін.), так і батьки, що потребує від них зміни установок і налаштування на формування у дітей з різним рівнем психофізичного розвитку уміння взаємодіяти в єдиному дитячому колективі. А гнучке застосування різноманітних методів впливу буде сприяти прояву кожною дитиною найбільш сильних особистісних сторін та уникати неуспішності як в діяльності, так і у взаєминах з однолітками [4].

Таким чином, сучасна психолого-педагогічна наука стоїть на позиціях своєчасного виявлення індивідуальних особливостей психофізичного розвитку та забезпечення корекційно-розвиткового впливу з метою нівелювання незначних відхилень.

#### Список використаних джерел

1. Гурлева Т. С. Діти, з якими важко: причини і умови попередження труднощів розвитку і виховання / Т. С. Гурлева // Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи: збірник наукових праць / за заг. ред. Г. В. Беленької, В. І. Бондар, І. М. Шоробури. – Хмельницький: ФОП А. А. Мельник, 2020. – С. 131–139.
2. Козігора М. А. Психологічна готовність дитини до навчання у школі [Електронний ресурс] / М. А. Козігора // Інноваційна педагогіка. – 2019. – № 16. – С. 65–68. – Режим доступу: [http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/16/part\\_2/15.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/16/part_2/15.pdf).
3. Курчатова А. Теоретичні аспекти формування поведінкового компонента готовності старшого дошкільника до навчання в школі / А. Курчатова // Наукові записки БДПУ. – 2019. – № 2. – С. 71–79.
4. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: науково-методичний збірник / ред. В. В. Засенко. – К.: Інститут спеціальної педагогіки та психології імені М. Ярмаченка НАПН України, 2020. – Вип. 16. – 230 с.

**УДК 373.2.091.33-027.22-028.77(045)**

**Кідарова Я.Й.**

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,  
спеціальність 012 «Дошкільна освіта»,  
Мукачівський державний університет

**ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА: ДО  
СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ**

**ЗМІСТ**

<b>ГУМАНІТАРНІ ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ</b>		
<b>Біндас В. В.</b>	<b>ВИКОРИСТАННЯ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ НАВЧАННЯ УСНОГО МОНОЛОГІЧНОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ</b>	<b>3</b>
<b>Гейдер Г. З.</b>	<b>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯМ ДІЛОВОЇ ГРИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ</b>	<b>5</b>
<b>Гульпа А.А.</b>	<b>ВДОСКОНАЛЕННЯ ВМІНЬ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ МІНІ-МОНОЛОГІВ-МІРКУВАНЬ З ОПОРОЮ НА ЗАСОБИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ</b>	<b>8</b>
<b>Данч О.І.</b>	<b>МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕНЬ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ</b>	<b>10</b>
<b>Данюк М.М.</b>	<b>ЖАНРОВА МОДИФІКАЦІЯ «ДІВЧИНИ З ВЕДМЕДИКОМ» В. ДОМОНТОВИЧА З ПОГЛЯДУ КОГНІТИВІСТИКИ</b>	<b>12</b>
<b>Дячук В.Г.</b>	<b>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ДИСКУСІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ КОЛАБОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ</b>	<b>22</b>
<b>Екшмідт Є.Й.</b>	<b>ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ШКОЛИ</b>	<b>25</b>
<b>Іванова В.В. Коваль А.В.</b>	<b>ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТВОРІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ МІЖНАЦІОНАЛЬНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</b>	<b>29</b>
<b>Іванова В.В. Рознай А.М.</b>	<b>ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</b>	<b>35</b>
<b>Капац М.В.</b>	<b>ТЕКСТ – ПОЛІЛОГ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ГОВОРІННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</b>	<b>40</b>
<b>Кардашинець Ю.І.</b>	<b>ДЕБАТИ З ОРІЄНТАЦІЄЮ НА ВИБІР ПРОФЕСІЇ НА ОСНОВІ ТЕКСТІВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ</b>	<b>43</b>





**Наукове видання**  
**НАУКА МАЙБУТНЬОГО**  
Збірник наукових праць студентів,  
аспірантів та молодих вчених

**НЗ4**

Наука майбутнього: збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених / гол. ред. колегії В.В. Гоблик; заст. гол. ред. Т.І. Молнар. – Мукачево: РВВ МДУ, 2023. – Вип. 1(11). – 165 с.

*У збірнику опубліковані статті студентів, аспірантів та молодих вчених, що відображають результати досліджень з природничих, технічних, гуманітарних, суспільних та економічних наук.*

**УДК 001(051)(045)''540\*6''**

***Збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених  
«Наука майбутнього» зареєстрований у Google Scholar***

Підписано до друку 20.12.2022 р.

Формат 60x84 1/16

Папір офсет. Умовн. друк. аркушів 10

Тираж 10. Зам. № 87

**Адреса видавництва:**

Мукачівський державний університет,  
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,  
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: [rvc@mail.msu.edu.ua](mailto:rvc@mail.msu.edu.ua)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до  
Державного реєстру видавців, виготовлювачів та розповсюджувачів  
видавничої продукції серія ДК № 4916 від 16.06.2015 р.





# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>